

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АВТОМАТИЗОВАНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Ключові слова: бухгалтерський облік, автоматизовані системи і технології, принципи побудови інформаційних систем.

В умовах функціонування АРМ облікових працівників нові технічні засоби автоматизації та організаційні форми їхньої експлуатації визначають необхідність перегляду методологічних аспектів автоматизації бухгалтерського обліку, що склалися в період застосування універсальних автоматизованих інформаційних систем загального призначення.

Академіком В.М. Глушковым були сформульовані науково-методичні положення та рекомендації з проектування автоматизованих систем, які тепер склалися як принципи побудови інформаційних систем. Запропонована система принципів складається з 3-х груп [1,2,6]: побудови, функціонування і розвитку. На основі аналізу використання інформаційних технологій, теоретичних положень і методичних підходів, з метою вдосконалення інформаційної системи бухгалтерського обліку пропонується введення специфічних складових, таких, як орієнтація на користувача, релевантність, пертинентність, креативність. Дані принципи згруповані у таблиці 1.

Таблиця 1

Принципи побудови	Принципи функціонування	Принципи розвитку
Системність	Узгодженість підсистем	Еволюційність
Інтегрованість	Надійність	Адаптивність
Принцип першого керівника	Ефективність	Нові задачі
Сумісність	Доступність	Етапність
Автоматизація інформаційних потоків і документообігу	Робасність	Удосконалення структури бухгалтерського обліку
	Єдність	
Стандартизація та уніфікація	Законність	Пріоритетність
Автоматизація проектування	Безперервність	Збалансованість
Декомпозиція	Інтерактивність	Історизм
Ієрархічність	Релевантність	Типізація

У загальносистемному плані методологічні аспекти автоматизованого бухгалтерського обліку повинні відображати наступні питання [3,7]:

- автоматизоване формування управлінських рішень;
  - автоматизоване формування первинної облікової інформації на папері і на машинному носії;
  - автоматизоване ведення аналітичного і синтетичного обліку;
  - автоматизоване ведення зведеного обліку, складання періодичної і річної звітності;
  - автоматизація інформаційно-довідкового забезпечення і контрольно-аналітичних функцій бухгалтерського апарата;
  - автоматизована передача вихідної інформації системи автоматизованого бухгалтерського обліку, яка містить результати господарської діяльності підприємства й організації, з метою її використання в управлінні.
- Основні методологічні принципи автоматизації бухгалтерського обліку на базі АРМ бухгалтера повинні забезпечити єдиний підхід до розробки окремих елементів системи і їхнє єдине функціонування. До основних методологічних принципів належать [3,4]:
- децентралізована організація експлуатації засобів автоматизації на місцях виникнення облікової інформації, тобто безпосередньо в бухгалтеріях та інших службах, де виникає і використовується первинна облікова інформація про господарські операції, що підлягають відображенню в бухгалтерському обліку;
  - використання функціонального змісту діалогово-автоматизованої форми бухгалтерського обліку, директивних вказівок з питань його організації і методології, що забезпечують єдину методологічну основу його ведення;
  - автоматизація складання документів первинного обліку на паперових і магнітних носіях на ділянках і в службах з великим обсягом господарських операцій, а також передача цих даних бухгалтеру для автоматизованого введення і відображення в бухгалтерському обліку;
  - експлуатація засобів автоматизації обробки облікової інформації і безпосередньо обліковими працівниками в умовах функціонування АРМ бухгалтера;
  - організація структури внутрішньомашинного інформаційного фонду задач бухгалтерського обліку, яка адекватна структурі документного збереження даних бухгалтерського обліку в облікових реєстрах у вигляді машинних інформаційних таблиць, які відбивають набори машинних первинних документів і набори машинних документів-реєстрів бухгалтерського обліку;
  - формування управлінської, облікової, контрольної та аудиторської інформації в запитальному режимі в доступному і зручному вигляді;

- створення АРМБ, в яких здійснюється цілком автоматизований розрахунок і видаються пропозиції щодо прийняття управлінських рішень;
- створення інформаційної мови запитів для відображення показників обліку, контролю та аудиту;
- формування оцінки стану підприємства, постановка найближчих цілей, вироблення шляхів їх досягнення як без урахування резервів так і з урахуванням резервів підприємства.

Список використаних джерел

1. Бутко М.П. Формування інформаційного забезпечення в системі державного управління : моногр./ М.П. Бутко, М.Ю. Дітковська. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2010. – 244 с
2. Глушков В.М. О гносеологических основах математизации наук / В.М.Глушков // Диалектика и логика научного познания. - М.: Наука, 1966. - С. 406-407.
3. Загородний В.П. Автоматизация бухгалтерского учета, контроля, анализа и аудита. – К.: АСК, 1998. – 768 с.
4. Загородний В.П., Савченко В.Я. Бухгалтерський учет, контроль и аудит в условиях рынка. – К: Блициформ, 1997. – 605 с.
5. Інформаційні системи і технології обліку: Навчальний посібник / В.І. Голиков, О.Ю. Єганов, М.В. Фатеев, В.Д. Чайка. – Миколаїв: УДМТУ, 2002. – 156 с
6. Пономарьова К.В. Информационное обеспечение АСУ / К.В. Пономарьова, Л.Г. Кузьмин. – М.: Высшая школа, 1991. – 222 с
7. Основи інформаційних систем / В.Ф.Ситник, Т.А. Писаревська, Н.В.Єрмоїна, О.С. Краєва. – К.: КНЕУ, 1997. – 245 с